

REFERAT Byrådet d. 25-06-2026

Mødedato Torsdag d. 25. juni 2026 kl. 18:00

Mødested Det Gule Pakhus, Byrådssalen

Mødedeltagere Marie-Louise Brehm Nielsen, Holger Schou Rasmussen, Anes Halilovic, Vibeke Grave, Martin Boesen, Torben Klitmøller Hollmann, Muj Berisha, Henning Alfred Rasmussen, Anders Bo Jørgensen, Tine Vinther Clausen, Merete Meyer, Cecilie Louise Stabell, Ole Krarup, Henrik Jacobsen, Ditlev Friderichsen, Marie Villadsen, Birthe Lauridsen, Leif Utermöhl, Mikael Andersen, Allan Blak, Georg Håkon Pedersen, Janni Baad Pedersen, Morten Ahmt, Benny Damgaard, Henrik Rasmussen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Forretningsorden for Økontaktråd.....	4
Beredskabskommissionen, godkendelse af tillæg til den risikobaserede dimensionering for øerne....	6
Revisionens beretning regnskab 2025.....	9
Beretning vedrørende revisionsaftale.....	11
Udbedring af gulv i Maribo Hallerne.....	13
Renovering af lysanlæg på opvisningsbanen i Nakskov.....	15
Oplæg til ny partnerskabsaftale for perioden 2027-2030 mellem Guldborgsund og Lolland Kommu	19
Beslutningssag - Principgodkendelse af i størrelsesorden 74 almene boliger på Hatten-grundene i N	22
Godkendelse af forøget låne- og garantibehov i afd. Aaparken, tilhørende Boligforeningen Lolland.	26
Godkendelse af Skema C for nedrivning af Birketlunden 1, Birket.....	30
Igangsætning - Kommuneplantillæg og lokalplan for Buddhistisk center Lolland.....	33
Beslutning om selskabsform for fælles it-drift- og serviceorganisation for 16 kommuner i KKR Sjæ	35
Igangsætning af idéfase til datacenter ved Rødby.....	38
Omkonstituering af medlem til Vurderingsankenævn Storstrøm.....	41
Åben orientering.....	42
Lukket: Lukket orientering	43
Godkendelse af referat.....	44

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-17-25

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden til byrådsmøde den 25. juni 2026.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Leif Utermöhl, Benny Damgaard og Allan Blak anmodede om at udsætte pkt. 2. Sagen kom til afstemning. For fastholdelse af punktet på dagsordenen stemte Socialdemokratiet, Venstre, SF, Konservative og Din Stemme. Imod stemte Enhedslisten, Lokallisten Lolland, Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne. Punktet blev dermed fastholdt på dagsordenen.

Benny Damgaard anmodede om at udsætte pkt. 3. Sagen kom herefter til afstemning. For fastholdelse af punktet på dagsordenen stemte Socialdemokratiet, Venstre, SF, Konservative og Din Stemme. Imod stemte Enhedslisten, Lokallisten Lolland, Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne.

Benny Damgaard anmodede om at udsætte pkt. 14. Sagen kom til afstemning. For fastholdelse af punktet på dagsordenen stemte Socialdemokratiet, Venstre, SF, Konservative, Lokallisten og Din Stemme. Imod stemte Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne. Enhedslisten undlod at stemme.

Dagsordenen blev herefter godkendt.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning							

By=Byrådet - **ØKE**=Økonomi- og Erhvervsudvalget - **BSKF**=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - **KTM**=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - **SA**=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - **SÆ**=Sundheds- og Ældreudvalget - **§ 17, stk. 4**=Borgerinddragelsesudvalget

Punkt 2: Forretningsorden for Økontaktråd

00.00.00-A00-17-22

Supplerende sagsfremstilling

Med denne sag skal Byrådet godkende rettet forretningsorden for Økontaktudvalget/Økontaktråd.

Supplerende sagsresume:

Økontaktrådet blev i 2010 oprettet som et lokaludvalg efter § 65 d i lov om kommunernes styrelse. Efter § 65 d kan Byrådet nedsætte lokaludvalg for geografisk afgrænsede dele af kommunen og henlægge nærmere angivne kommunale anliggender til lokaludvalgenes selvstændige varetagelse. Henlæggelse af opgaver forudsætter et regulativ, der vedtages af Byrådet efter reglerne for styrelsesvedtægten og godkendes af indenrigs- og boligministeren, jf. § 65 d, stk. 3–4.

Da Økontaktrådet er oprettet efter § 65 d, skal ændringer af dets retlige grundlag – herunder ophævelse af henvisningen til § 65 d – træffes af Byrådet. Sagen forelægges derfor til Byrådets beslutning.

Supplerende sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalget møde den 17. juni 2026:

Kommunestyrelseslovens § 65 d, stk. 2, angiver udtømmende de lovgivningsområder, hvor der kan henlægges selvstændig beslutningskompetence til lokaludvalg, herunder planlovgivningen, vejlovgivningen, miljøbeskyttelsesloven, folkeskoleloven, serviceloven samt opgaver efter de uskrevne retsregler om kommunernes opgavevaretagelse (kommunalfuldmagten).

Lokaludvalg efter § 65 d er nærdemokratiske organer for geografisk afgrænsede dele af kommunen, hvor opgaver, der i lovgivningen er henlagt til kommunalbestyrelsen, overlades til selvstændig forvaltning inden for lokalområdet.

Kommunalfuldmagten kan efter omstændighederne hjemle kommunal færgedrift, når der foreligger en væsentlig kommunal interesse og et rimeligt forhold mellem interessen og det kommunale engagement. Opgaver vedrørende færgedrift kan derfor i princippet henlægges til et lokaludvalg efter § 65 d, stk. 2, nr. 10, hvis betingelserne i bestemmelsen er opfyldt.

Økontaktrådets faktiske virksomhed har imidlertid i de senere år i overvejende grad været koncentreret om kommunens færgeforhold (færgedrift, fartplaner, tilskudsordninger). Herved svarer rådets funktion i væsentligt omfang til et specialiseret forum for færgedrift, mens den bredere nærdemokratiske funktion i forhold til ø-samfundet som geografisk område spiller en mindre rolle.

Under hensyn til § 65 d's karakter som nærdemokratibestemmelse for geografisk afgrænsede dele af kommunen må det på denne baggrund anses for retligt mest korrekt, at Økontaktrådet ikke længere opretholdes som et lokaludvalg efter § 65 d, men fremover organiseres som et rådgivende forum uden selvstændig beslutningskompetence, nedsat efter de almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse (kommunalfuldmagten).

Dette indebærer, at henvisningen til § 65 d udgår af Økontaktrådets forretningsorden, og at Byrådet træffer beslutning om en ny konstruktion og forretningsorden for rådet.

Indstilling, 12. juni 2026:

Administrationen indstiller,

1. at Byrådet beslutter at ophæve Økontaktrådets status som lokaludvalg efter § 65 d i lov om kommunernes styrelse,
2. at Økontaktrådet fremover videreføres som et rådgivende forum for ø-samfundet uden selvstændig beslutningskompetence, med hjemmel i de almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse (kommunalfuldmagten), og
3. at der på denne baggrund godkendes en ny forretningsorden for Økontaktrådet, der afspejler rådets funktion som rådgivende forum og ikke som lokaludvalg efter § 65 d)

Sagsfremstilling

Økontaktudvalget har gennem flere møder drøftet udvalgets forretningsorden. Administrationen fremlægger her forslag til ny forretningsorden, hvor de væsentligste ændringer er, at titlen udvalg er ændret til råd, regler om afstemning i rådet er

fjernet og henvisningen til den kommunale styrelseslov som hjemmel for nedsættelsen af udvalget/rådet ligeledes er slettet. Forslaget er vedhæftet som bilag.

Indstilling

Administrationen indstiller at Klima, Teknik- og Miljøudvalget godkender den vedlagte forretningsorden.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget 2022 til 2025, den 1. december 2025, punkt 10:

Fraværende: Per Kim Nielsen, Muj Berisha.

Godkendt som indstillet.

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 3:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt.

Benny Damgaard, Danmarksdemokraterne, og Birthe Lauridsen, Enhedslisten, stemte imod.

Birthe Lauridsen, Enhedslisten, stemte imod, idet det ønskes, at lokalrådet bevares.

Allan Blak, Dansk Folkeparti, undlod at stemme.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Imod stemte Danmarksdemokraterne, Enhedslisten og Lokallisten.

Enhedslisten stemmer imod fordi vi ønsker flere lokalråd, ikke færre.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

By=Byrådet - ØKE=Økonomi- og Erhvervsudvalget - BSKF=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - KTM=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - SA=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - SÆ=Sundheds- og Ældreudvalget - § 17, stk. 4=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Forretningsorden Økontaktrådet rettet 24.11.25

Punkt 3: Beredskabskommissionen, godkendelse af tillæg til den risikobaserede dimensionering for øerne

02.05.00-P00-1-26

Sagsfremstilling

Byrådet i Lolland Kommune har besluttet at nedlægge Lolland Færgeselskab pr. 1. juni 2026, hvilket medfører, at Lolland-Falster Brandvæsens hidtidige mulighed for at blive sejlet til Askø, Fejø og Femø uden for den gældende fartplan bortfalder.

Processen

Jf. Bekendtgørelse om risikobaseret dimensionering og plan for det kommunale redningsberedskab skal kommunalbestyrelsen fastlægge serviceniveauet for det kommunale redningsberedskab. Denne skal fremgå af en plan for det kommunale redningsberedskab, som skal vedtages af kommunalbestyrelsen. Den seneste risikobaserede dimensionering (RBD) er vedtaget i hhv. november 2025 (Guldborgsund) og december 2025 (Lolland) efter indstilling fra Beredskabskommissionen.

Natfærgeberedskabet er en del af forudsætningen for det gældende plangrundlag (Risikobaseret Dimensionering). I den forbindelse har Beredskabsstyrelsen været konsulteret ift. at sikre at plangrundlaget følger bekendtgørelsen om risikobaseret dimensionering. Ift. at sikre dette, skal der udarbejdes et tillæg til den gældende RBD, som derefter skal gennem den normale procedure for plan for det kommunale redningsberedskab.

Jf. bekendtgørelsen skal planen/tillægget sendes til udtalelse i Beredskabsstyrelsen. Udtalelsen skal fremlægges først for Beredskabskommissionen og sidenhen for kommunalbestyrelserne. Det er beredskabskommissionen og kommunalbestyrelserne som har beslutningskompetencen ift. dimensionering. Planen skal således ikke godkendes af Beredskabsstyrelsen, den skal udelukkende til udtalelse, som skal fremlægges.

Serviceniveauet er således et kommunalt anliggende, dog skal Beredskabslovens § 12 iagttages:

"Det kommunale redningsberedskab skal kunne yde en forsvarlig indsats mod skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder terror- og krigshandlinger."

Beredskabskommissionen har på sit møde den 12. maj 2026 behandlet og godkendt tillægget, som herefter skal behandles af kommunalbestyrelsen i Lolland Kommune den 28. maj 2026 og i kommunalbestyrelsen i Guldborgsund Kommune den 18. juni 2026.

Lolland-Falster Brandvæsen har igangsat klargøring af udstyr, samt ordret det nødvendige materiel ift. ophøret af natfærgeberedskabet den 1. juni 2026. Da alt materiel ikke forventes leveret, vil der iværksættes midlertidige løsninger, frem til permanent løsning er etableret.

I tillægget er samtidig benævnt supplerende materiel, som er en del af administrationens forslag til styrkelse af kapaciteter til naturbrande og indsatser på ufremkommelige steder, som afventer akutpakkenes udmøntning.

Serviceniveauet

Serviceniveauet for Femø, Fejø og Askø er allerede i dag lavere end på Lolland og Falster. En hændelse på øerne vil derfor kunne få større konsekvenser end, hvis samme hændelse skete på Lolland og Falster.

Ved ophøret af natfærgeberedskabet vil serviceniveauet for Femø, Fejø og Askø blive yderligere reduceret i nattetimerne.

Beredskabsstyrelsen har i sin udtalelse vurderet, at serviceniveauet for Fejø, Femø og Askø overordnet set er velbeskrevet. Serviceniveauet bør dog senest ved næste planrevision understøttes med individuelle risikoprofiler for hver af de tre øer med henblik på at kvalificere de beredskabsmæssige behov, der er identificeret.

Lolland-Falster Brandvæsen skal således senest 31. december 2029 udarbejde individuelle risikoprofiler for øerne, da indeværende planperiode udløber med udgangen af 2029.

Beredskabsstyrelsen har samtidig anmodet om, inden udgangen af maj 2026, at få fremsendt en optegnelse over personel, som indgår i den stedlige beredskabsstyrke. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der pt. er usikkerhed omkring det

fremadrettede antal medlemmer af beredskabsstyrken på Fejø, da de mundtligt har meddelt, at de opsiger arbejdet fra 1. juli. De er blevet vejledt om, at opsigelser skal ske individuelt.

Lolland-Falster Brandvæsen vil løbende holde Beredskabsstyrelsen orienteret om væsentlige ændringer ift. antallet af medlemmer af den stedlige beredskabsstyrke.

Såfremt dette giver anledning til bemærkninger fra Beredskabsstyrelsen vil Beredskabskommissionen blive orienteret.

Økonomi

Ændringen vil belaste Lolland-Falster Brandvæsens driftsøkonomi i 2026 med 300 t.kr. til indkøb af materiel mv.

Det forventes, at der fremadrettet vil være øgede driftsomkostninger på cirka 25 t.kr. per ø.

De øgede udgifter afholdes indenfor Lolland-Falster Brandvæsens nuværende ramme og har således ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Beredskabsloven

Bekendtgørelse om risikobaseret dimensionering

Indstilling

Beredskabskommissionen indstiller,

at tillægget til den gældende risikobaserede dimensionering godkendes

Tidligere beslutning

Beslutning fra Byrådet , den 28. maj 2026, punkt 7:

Fraværende: Ole Krarup

Udgået

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Imod stemte Lokallisten Lolland, Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti og Enhedslisten.

Enhedslisten stemmer imod fordi vi ønsker en beredsskabsplan baseret på risikoprofilen og indtil da bevare serviceniveaet.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							

Indstilling							
Beslutning							

By=Byrådet - **ØKE**=Økonomi- og Erhvervsudvalget - **BSKF**=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - **KTM**=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - **SA**=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - **SÆ**=Sundheds- og Ældreudvalget - **§ 17, stk. 4**=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Beredskabsstyrelsens udtalelse til tillæg til plan for Lolland-Falster Brandvæsen

Tillæg til plan for Lolland-Falster Brandvæsen

Punkt 4: Revisionens beretning regnskab 2025

00.32.00-K01-4-19

Sagsresumé

Sagen forelægges som en beslutningssag med henblik på godkendelse af regnskab 2025 og revisionens afrapportering af kommunens regnskab.

Sagsfremstilling

Kommunens revision har afsluttet revisionen af Lolland Kommunes regnskab 2025 og har i den forbindelse afgivet beretning nr. 11. I henhold til bekendtgørelse af lov om kommunernes styrelse skal byrådet godkende regnskabet og træffe afgørelse med hensyn til de fremkomne bemærkninger, som skal sendes til Ankestyrelsen.

Den udførte revision har ikke givet anledning til bemærkninger jf. afsnit 1.3.2, og der er ikke konstateret kritiske forhold af en sådan væsentlighed eller karakter, at det kommer til udtryk i revisionspåtegningen i regnskabet.

Jf. punkt 3.2 i revisionsberetningen om ikke korrigerede forhold, er der afgivet en kommentar om, at der er hjemtaget ca. 14 mio. kr. i refusion vedrørende særligt dyre enkeltsager, som ikke er indregnet i regnskab 2025. Dette skyldes, at den endelige opgørelse og hjemtagelse af rest refusionen først sker efter regnskabslukningen 2025, hvorfor beløbet først indregnes i regnskab 2026. Fremgangsmåden er i overensstemmelse med normal praksis. Tilsvarende er der i regnskab 2025 indregnet ca. 9 mio. kr. vedrørende refusioner for 2024. Baggrunden for, at revisionen omtaler forholdet i år, men ikke gjorde det sidste år er, at beløbet i år er større og dermed overstiger revisionens væsentlighedsgrænse for forhold, der skal fremgå af revisionsberetningen.

Revisionen ved statsautoriseret revisor Bo Colbe og Manager Suejla Sadikovic deltager i Økonomi- og Erhvervsudvalgsmødet d. 17. juni med en kort fremlæggelse af revisionsberetningen kl. 18.00, hvor der også er mulighed for at stille spørgsmål.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om kommunernes styrelse.

Indstilling

Administrationen indstiller, at revisionsberetning nr. 11 og regnskab 2025 godkendes og fremsendes til Ankestyrelsen.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 17:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt.

Birthe Lauridsen, Enhedslisten, stemte imod, idet der ikke er enighed i den politiske prioritering.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Dansk Folkeparti undlod at stemme, da de ikke har været repræsenteret i byrådet på daværende tidspunkt.

Imod stemte Enhedslisten, idet der ikke er enighed i den politiske prioritering.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

By=Byrådet - **ØKE**=Økonomi- og Erhvervsudvalget - **BSKF**=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - **KTM**=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - **SA**=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - **SÆ**=Sundheds- og Ældreudvalget - **§ 17, stk. 4**=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Årsberetning 2025

Revisionsberetning 2025 - Lolland Kommune

Påtegning årsregnskab 2025 Lolland Kommune

Punkt 5: Beretning vedrørende revisionsaftale

00.32.00-K01-4-19

Sagsresumé

Sagen forelægges som en beslutningssag med henblik på godkendelse af revisionsberetning vedrørende formål, omfang og rapportering samt ansvarsforhold mellem revisionen og Lolland Kommune.

Sagsfremstilling

I forbindelse med, at der pr. 1. januar 2026 er tiltrådt et nyt byråd, har kommunens revisor BDO fremsendt beretning nr. 10 vedrørende revisionsaftalen. Beretningen redegør for samarbejdet mellem kommunen og revisor samt for ansvars- og opgavefordelingen mellem byrådet og revisor i henhold til gældende lovgivning. Der er ikke foretaget ændringer i revisionsaftalen i forhold til den hidtidige aftale.

BDO reviderer kommunens årsregnskab og afgiver herudover erklæringer på øvrige regnskaber og opgørelser.

I henhold til revisionsstandarderne skal ledelsen bekræfte sit ansvar for udarbejdelse af regnskabet, den interne kontrol samt sikre revisors adgang til relevante oplysninger og medarbejdere.

Beretningen vil fremadrettet danne grundlag for revisors rapportering til byrådet.

Økonomisektoren har gennemgået beretningen og har ingen bemærkninger. Beretningen forelægges derfor til politisk godkendelse.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Styrelseslovens § 42

Indstilling

Administrationen indstiller, at revisionsberetning nr. 10 vedrørende revisionsaftalen godkendes.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 16:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							

Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

By=Byrådet - **ØKE**=Økonomi- og Erhvervsudvalget - **BSKF**=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - **KTM**=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - **SA**=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - **SÆ**=Sundheds- og Ældreudvalget - § 17, stk. 4=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Tiltrædelsesberetning Lolland Kommune

Punkt 6: Udbedring af gulv i Maribo Hallerne

04.04.00-A00-4-26

Sagsresumé

Der skal med denne sag tages stilling til finansiering af en varig udbedring af gulvet i hal 2 i Maribo Hallerne.

Gulvet har siden udskiftningen i 2021 haft tilbagevendende problemer med kvalitet og bæreevne, trods efterfølgende udskiftninger i både 2022 og 2023. Se vedhæftede bilag med tidslinje.

En varig udbedring vurderes nødvendig for at sikre hallens fortsatte anvendelighed til idræt og større arrangementer.

Sagsfremstilling

Maribo Hallerne er en central idræts- og arrangementsfacilitet i Lolland Kommune og anvendes til både foreningsidræt, skoleaktiviteter, turneringskampe samt større arrangementer som messer, udstillinger og koncerter.

Gulvet i hal 2 blev udskiftet i sommeren 2021. Efterfølgende har der været tilbagevendende problemer, og gulvet er udskiftet igen i både 2022 og 2023 i forsøg på at udbedre fejlene. Trods disse tiltag er der fortsat væsentlige udfordringer med gulvets kvalitet og bæreevne.

Gulvet kan fortsat anvendes til almindelige idrætsaktiviteter som indendørs fodbold, håndbold og gymnastik, men har ikke den nødvendige styrke til afvikling af større arrangementer, hvor der opstilles scener eller placeres tungt udstyr. Dette omfatter blandt andet messer, udstillinger og koncerter, som udgør en væsentlig del af Maribo Hallernes indtægtsgrundlag.

Derudover opstår der løbende skader på gulvet, hvilket medfører risiko for, at aktiviteter må aflyses med kort varsel. I yderste konsekvens vurderes det, at hal 2 kan blive uegnet til både turneringskampe og større arrangementer.

Leverandøren af gulvet har løbende forsøgt at udbedre manglerne og har påtaget sig ansvaret herfor. Da leverandøren ophører med sin virksomhed i Danmark, er der indgået forlig, hvor der er opnået en kompensation på 875.000 kr.

En samlet og varig udbedring af gulvet vurderes nødvendig for at sikre hallens fortsatte anvendelighed til både idrætsaktiviteter og større arrangementer. Dette har væsentlig betydning for både foreningslivet, afviklingen af turneringskampe samt hallernes økonomiske grundlag.

Administrationen vurderer, at en udbedring af gulvet understøtter kommunens målsætning om at fastholde tidssvarende og funktionelle kultur- og fritidsfaciliteter, som understøtter lokale fællesskaber og aktiviteter.

Økonomi

Udbedring af halgulvet vurderes at koste 2 mio. kr.

Fra forlig er opnået 875.000 kr.

De resterende 1.125.000 kr. fordeler sig således:

Der anvises 900.000 kr. fra uforbrugte og overførte midler i puljen Det gode liv. Midlerne stammer fra projekter, som ikke er blevet realiseret, og bringes derfor i spil til et nyt formål.

De resterende 225.000 kr. anvises fra Masterplanspuljen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet godkender:

1. at der gives en anlægsbevilling på 2 mio. kr. til udbedring af gulvet i hal 2 i Maribo Hallerne,
2. at udgiften finansieres af midler som beskrevet fra henholdsvis forliget samt fra puljerne Det gode liv på Lolland og Masterplanspuljen.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Børne-, Skole-, Fritids- og Kulturudvalget , den 1. juni 2026, punkt 8:

Anbefales godkendt.

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 15:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt, idet en samlet og varig udbedring af gulvet vurderes nødvendig for at sikre hallens fortsatte anvendelighed til idrætsaktiviteter.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt, idet en samlet og varig udbedring af gulvet vurderes nødvendig for at sikre hallens fortsatte anvendelighed til idrætsaktiviteter

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x				x	
Beslutning	x						

Bilag

Tidslinje vedr. udskiftning af gulv i Maribohallerne

Punkt 7: Renovering af lysanlæg på opvisningsbanen i Nakskov

04.08.00-A00-1-26

Supplerende sagsfremstilling

Supplerende sagsfremstilling til Byrådets møde 25. juni 2026

Baggrund Økonomiudvalget har ønsket supplerende oplysninger om opvisningsbanens faktiske anvendelse, mulighed for at flytte kampe til lyse timer samt FC Nakskovs mulighed for at ændre kamptidspunkter i DBU's turneringsprogram.

Banens faktiske anvendelse

- Efterårssæsonen: Ca. 2-3 gange ugentligt. I ugerne op til vinterpausen op til 3-4 gange ugentligt (inkl. pige- og ungdomsrækker).
- Lysanlægget er særligt kritisk i efteråret, hvor mange kampe afvikles på tidspunkter med begrænset dagslys.
- Kampe på Sjællandsserieniveau og LF-serieniveau kræver indhegning. Opvisningsbanen er permanent indrettet hertil; andre baner kræver midlertidig indhegning fra gang til gang. FC Nakskov har bekostet bandeanlægget på opvisningsbanen (ca. 300-400.000 kr.).

Mulighed for at flytte kampe til lyse timer

- DBU fastlægger turneringsprogrammet ud fra banekapacitet, dommerpåsætning og tilgængelighed af lysbaner på tværs af klubber og rækker.
- Muligheden for flytning er begrænset: Flere kampe afvikles samtidigt i Nakskov, og hele programmet skal hænge sammen samlet.
- Færre lysbaner gør det sværere for DBU at afvikle programmet pga. presset dommerkapacitet (én dommer pr. kamp).

Mulighed for ændring af kamptidspunkter

- Det er muligt at søge om ændringer, men ikke ensidigt fra klubbens side. Ændringer kræver hensyn til modstander, dommere og banekapacitet inden for DBU's planlægning.

Sagsresumé

Der skal med denne sag tages stilling til finansiering af renovering af lysanlægget på Nakskov opvisningsbane, som anvendes til fodboldkampe.

Lysanlægget er mere end 50 år gammelt og i så dårlig stand, at det ikke længere vurderes forsvarligt at servicere anlægget. En tilstandsvurdering fra Sweco fra marts 2026 konkluderer, at lysmasterne er i særdeles dårlig stand med fremskreden korrosion, og anbefaler, at de eksisterende master demonteres snarest.

På den baggrund skal der tages stilling til, om der fortsat skal være lysanlæg på Nakskov Stadion, og i givet fald på hvilket niveau.

Sagsfremstilling

Nakskov opvisningsbane er en væsentlig idrætsfacilitet i Nakskov. Banen anvendes primært af FC Nakskov til kampe fra U15-niveau og op til seniorfodbold. Klubben benytter banen cirka tre gange om ugen.

Lysanlægget på opvisningsbanen er mere end 50 år gammelt. Anlægget er udslidt, og lyskilderne kan ikke længere skaffes. Samtidig er konstruktionen i så dårlig stand, at det ikke vurderes forsvarligt at servicere og vedligeholde anlægget.

Masterne er cirka 38 meter høje. Håndværkere har afvist både klatring og liftarbejde ved anlægget, da de ikke vil påtage sig ansvaret for arbejdet. Der er derfor en reel sikkerhedsrisiko forbundet med det eksisterende anlæg.

Sweco har i marts 2026 udarbejdet en tilstandsvurdering af lysmasterne, se vedlagte bilag. Tilstandsvurderingen konkluderer, at lysmasternes tilstand er særdeles dårlig. Vurderingen peger på fremskreden korrosion og anbefaler, at de eksisterende master demonteres snarest.

Lysanlægget er særligt vigtigt i vinterhalvåret, hvor dagslyset er begrænset. Anlægget anvendes dog også i sensommeren og foråret, og her er træning og kampe i sene eftermiddags- og aften timerne også afhængige af velfungerende belysning. Hvis der ikke etableres en ny løsning, kan det begrænse brugen af banen væsentligt og få betydning for FC Nakskovs mulighed for at gennemføre aktiviteter for klubbens medlemmer, herunder børn og unge.

Administrationen har vurderet tre mulige scenarier for den fremtidige belysning.

Scenarie 1: Nedlæggelse af lysanlægget ved opvisningsbanen

En mulighed er at nedlægge lysanlægget ved opvisningsbanen og istedet bruge bane 3, som også har lysanlæg, og som i dag primært anvendes som træningsbane.

Denne løsning vil betyde, at bane 3 i højere grad skal anvendes som kampbane og opvisningsbanen mister sin funktion som belyst kampbane.

Udgiften til nedtagning og bortskaffelse af det eksisterende anlæg på opvisningsbanen vurderes at udgøre cirka 200.000 kr.

Ulempen ved brugen af bane 3 som kampbane vil medføre, at træningstider for både FC Nakskov og omkringliggende klubber, der bruger banen til træning i vinterhalvåret, må aflyses på kampdage.

I øvrigt har bane 3 ikke samme faciliteter som opvisningsbanen, som blandt andet har tribune og ligger tættere på klubhus, ishus og øvrige publikumsfaciliteter.

En yderligere konsekvens er, at FC Nakskovs førstehold sandsynligvis ikke vil kunne spille hjemmekampe i Nakskov, når kampene placeres på dage der kræver belysning. Klubben forventes med stor sandsynlighed at rykke op i Danmarksserien til sommer. Da lysanlægget ved bane 3 ikke opfylder kriterier til fodbold på dette niveau, kan det betyde, at hverdagskampe og sene weekendkampe ikke kan afvikles i Nakskov, men formentlig i Nykøbing F.

Administrationen anbefaler ikke løsning 1 pga. ovennævnte ulemper med aflyste træningstider og manglende hjemmekampe.

Scenarie 2: Etablering af nyt lysanlæg med lavere lysniveau

En anden mulighed er at etablere et nyt lysanlæg på opvisningsbanen med et lavere belysningsniveau (250 lux) end i dag. Denne løsning vurderes at koste cirka 1,6 mio. kr.

Løsningen vil understøtte den fortsatte brug af opvisningsbanen til træning og lokale kampaktiviteter for yngre årgange og seniorer. Den vil samtidig sikre, at FC Nakskov og øvrige klubber kan bevare deres træningstider på bane 3 og at FC Nakskov kan spille hjemmebanekampe i eget nærmiljø.

Løsningen vil dog efter DBU's kriterier ikke leve op til kravene for afvikling af landskampe. Det betyder, at banen fremover ikke vil kunne anvendes til samme niveau af kampe og arrangementer som i dag. FC Nakskov er bekendt med dette, og har accepteret hvis der arbejdes videre med en løsning på 250 lux.

Administrationen vurderer, at scenarie 2 udgør en balanceret løsning. Løsningen håndterer den aktuelle sikkerhedsrisiko, fastholder opvisningsbanens funktion som belyst kamp- og træningsbane og har samtidig en lavere anlægsudgift end en udskiftning til samme niveau som i dag.

Der har ikke været afholdt landskampe i Nakskov de seneste 5-6 år. FC Nakskov oplyser dog, at de har modtaget en forespørgsel fra DBU om afholdelse af ungdomslandskamp i 2027.

Scenarie 3: Udskiftning til et tilsvarende lysanlæg som i dag

En tredje mulighed er at udskifte lysanlægget til et tilsvarende niveau som i dag. Denne løsning vurderes at koste op mod 3 mio. kr.

Løsningen vil i højere grad kunne fastholde opvisningsbanens nuværende anvendelsesmuligheder, herunder mulighed for landskampe og arrangementer med højere krav til belysning. Løsningen vil dog have en væsentligt højere anlægsudgift.

Administrationen anbefaler ikke scenarie 3, da merudgiften ikke vurderes at stå mål med den nuværende og forventede almindelige anvendelse af banen.

Uanset valg af fremtidig løsning skal de eksisterende fire master og sokler nedtages og bortskaffes. Master og sokler kan ikke genbruges. Udgiften hertil indgår i den samlede vurdering af de fremtidige løsninger.

Administrationen anbefaler på den baggrund scenarie 2, hvor der etableres et nyt lysanlæg på opvisningsbanen med et lavere belysningsniveau på 250 lux. Anbefalingen begrundes med, at løsningen fjerner den aktuelle sikkerhedsrisiko, sikrer fortsat brug af opvisningsbanen i vinterhalvåret og fastholder banen som en central facilitet for FC Nakskovs aktiviteter.

Løsningen understøtter samtidig Kultur- og Fritidspolitikens målsætning om tidssvarende og relevante kultur- og fritidsfaciliteter og mindsker indgiben i FC Nakskov og øvrige klubbers træningstider i vinterhalvåret. Der er tale om en opgradering af en eksisterende facilitet, som anvendes aktivt af foreningslivet, og som har betydning for børn, unge og voksne fodboldspillere i Nakskov.

FC Nakskov vurderer, at klubben kan yde medfinansiering med op til 300.000 kr. Det foreslås derfor, at der afsættes 1,3 mio. kr. til etablering af nyt lysanlæg på Nakskov opvisningsbane med et belysningsniveau på 250 lux.

Økonomi

Udgiften til opgradering af lysanlægget på Nakskov opvisningsbane til et anlæg på 250 lux vurderes at udgøre cirka 1,6 mio. kr. Udgiften til nedrivning af det gamle anlæg er indeholdt i den samlede økonomi.

FC Nakskov kan yde medfinansiering på op mod 300.000 kr.

Der kan afsættes 1,3 mio. kr. fra Masterplanspuljen, hvor der aktuelt er 2,5 mio. kr. til rådighed.

Masterplanspuljen blev oprindeligt etableret som en pulje til faciliteter og er finansieret via midler fra nedlagte kommunale faciliteter. Senest er puljen tilført restmidler fra Landsbyklyngerne.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet godkender:

1. at der gives en anlægsbevilling på 1,3 mio. kr. til etablering af nyt lysanlæg på Nakskov opvisningsbane, som beskrevet i scenarie 2 og
2. at udgiften finansieres af Masterplanspuljen

Tidligere beslutning

Beslutning fra Børne-, Skole-, Fritids- og Kulturudvalget , den 1. juni 2026, punkt 7:

Anbefales godkendt.

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 14:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt til Byrådet med indhentelse af supplerende oplysninger.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4

Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x				x	
Beslutning	x						

Bilag

Tilstandsvurdering vedr. lysanlæg

Punkt 8: Oplæg til ny partnerskabsaftale for perioden 2027-2030 mellem Guldborgsund og Lolland Kommuner og Business Lolland-Falster og Visit Lolland-Falster

00.17.15-A00-2-26

Sagsresumé

Der fremlægges oplæg til ny partnerskabsaftale for perioden 2027-2030 mellem Guldborgsund og Lolland Kommuner og hhv. Business Lolland Falster (BLF) og destinationsselskabet Visit Lolland Falster (VLF).

Sagsfremstilling

Den nuværende samarbejdsaftale mellem Lolland Kommune, Guldborgsund Kommune og Business Lolland-Falster udløber ved udgangen af 2026.

I perioden januar–maj 2026 har der derfor været gennemført en dialog mellem parterne om indholdet i en kommende partnerskabsaftale for en ny 4-årig periode gældende fra 2027–2030.

Der har sideløbende været en række interessentmøder, herunder med Dansk Industri, Dansk Erhverv, rådgivere, udviklere, repræsentantskabet for Business Lolland-Falster med deltagelse af både politikere og erhvervsfolk samt et fællesmøde mellem kommunernes Økonomi- og Erhvervsudvalg og bestyrelserne for henholdsvis Business Lolland-Falster og Visit Lolland-Falster. Formålet har været at koble kommunernes interesser og strategier med en tydelig efterspørgselsorienteret markedslogik.

Processen er udmundet i et forslag til to nye partnerskabsaftaler med henholdsvis Business Lolland-Falster og Visit Lolland-Falster.

De nye aftaler bygger videre på de nuværende aftaler, men skærper den strategiske retning frem mod 2030. Aftalerne tager afsæt i, at Lolland-Falster de seneste år har haft en positiv udvikling med høj jobskabelse, lav ledighed, betydelige private investeringer og stigende virksomhedsaktivitet. Samtidig står landsdelen fortsat over for væsentlige strukturelle udfordringer knyttet til demografi, rekruttering, produktivitet, bosætning, turismeudvikling og et fortsat relativt smalt privat erhvervsgrundlag.

Aftalerne skal derfor både understøtte den lokale erhvervs- og turismeudvikling, styrke tiltrækningen af virksomheder og investeringer og positionere Lolland-Falster stærkere som vækstområde mellem Hamborg og København frem mod åbningen af Femern Bælt-tunnelen.

De nye aftaler er tilsvarende de nuværende aftaler meget ambitiøse. Landsdelens potentialer til at skabe vækst og udvikling qua de igangværende anlægsinvesteringer og deerhvervsmæssige styrkepositioner skal udnyttes.

De kommende partnerskabsaftaler tager udgangspunkt i de til enhver tid gældende strategiske mål og pejlemærker, som er godkendt i kommunerne. Aftalerne skal understøtte, at Lolland-Falster frem mod 2030 udvikler sig hurtigere og stærkere end sammenlignelige områder uden for de største byer.

Hovedelementerne i de kommende aftaler er:

- Et stærkere lokalt erhvervsliv, hvor Business Lolland-Falster fortsat varetager den lokale erhvervsservice som en del af det samlede erhvervsfremmesystem. Fokus er på basal og værdiskabende erhvervsservice til eksisterende virksomheder og iværksættere samt henvisning til Erhvervshus Sjælland, klynger og nationale programmer.
- Rekruttering og kompetencer, hvor der er et særligt fokus på virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft, herunder vejledning om HR, fastholdelse, kompetenceudvikling og koordination med kommunernes beskæftigelsesindsats.
- AI og digitalisering, som frem mod 2030 skal være et tydeligere tværgående indsatsområde. Fokus er at bringe nye digitale teknologier tættere på virksomhedernes drift, salg, administration, produktion, kundeservice og ledelsesbeslutninger.
- Tiltrækning af virksomheder og investeringer, hvor indsatsen målrettes Lolland-Falsters erhvervsmæssige styrkepositioner, herunder et særligt fokus på de igangværende og besluttede projekter, som Industriparken ved Rødbyhavn, nuværende og kommende erhvervsarealer, Nakskov som industrihub samt de turismerelevante områder som Marielyst og forlandet på Lollands Sydkyst.

- Tyskland og Femern Bælt-tunnelen, hvor Lolland-Falsters placering mellem Hamborg og København skal omsættes til konkrete muligheder for handel, investeringer, turisme, arbejdskraft, bosætning og erhvervsamarbejder.
- Turisme, Visit Lolland-Falster har ansvar for den nationale og internationale markedsføring af Lolland-Falster i koordination med relevante samarbejdspartnere herunder VisitDenmark. Markedsføringen skal prioriteres som et centralt virkemiddel til at styrke Lolland-Falsters position som kyst-, natur- og oplevelsesdestination og til at øge den samlede efterspørgsel. Der skal fortsat være et særligt fokus på det tyske marked, som får øget betydning i lyset af Femern Bælt-forbindelsen.
- Kommunikation og markedsføring, hvor der arbejdes målrettet med at styrke fortællingen om Lolland-Falster bredt. Landsdelens faktiske udvikling er stærkere end det billede, mange fortsat har af området, og en styrket positionering skal understøtte både erhvervsudvikling, investeringstiltrækning, turisme og bosætning.

Governance

Der udarbejdes årligt en konkret handleplan, som understøtter partnerskabsaftalernes indsatser. Handleplanen forelægges Økonomi- og Erhvervsudvalget til drøftelse og godkendelse. Der afrapporteres halvårligt til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Der afrapporteres årligt til byrådene i de to kommuner om fremdrift, resultater og effekter af partnerskabsaftalerne.

Kommunerne udpeger to bestyrelsesmedlemmer hver til henholdsvis Business Lolland-Falster og Visit Lolland-Falster. Borgmestrene har fast sæde i Business Lolland-Falsters bestyrelse. Derudover udpeger kommunerne hver seks medlemmer til Repræsentantskabet i Foreningen Business LF foruden borgmestrene.

Økonomi

Det årlige bidrag udgør i 2026 8.839.583 kr. for Business Lolland-Falster og 3.419.790 kr. for Visit Lolland-Falster. Det årlige kommunale bidrag er pristalsreguleret årligt med udgangspunkt i den kommunale pris- og lønfremskrivning.

Der lægges i den forbindelse op til en besparelse på samlet set 1.259.373 kr. fordelt på 839.583 kr. for Business Lolland-Falster og 419.790 kr. for Visit Lolland-Falster. I 2026 er der gennemført en besparelse på kr. 1,0 mio. kr.

Det samlede bidrag vil herefter udgøre kr. 8,0 mio. for Business Lolland-Falster og kr. 3,0 mio. for Visit Lolland-Falster.

Indstilling

Administrationen indstiller, at aftalerne indstilles til Byrådets godkendelse

Tidligere beslutning

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 12:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt.

Birthe Lauridsen, Enhedslisten, undlod at stemme.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

By=Byrådet - **ØKE**=Økonomi- og Erhvervsudvalget - **BSKF**=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - **KTM**=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - **SA**=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - **SÆ**=Sundheds- og Ældreudvalget - **§ 17, stk. 4**=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Udkast til partnerskabsaftale 2027 - 2030 Visit Lolland-Falster (002).docx

Udkast til partnerskabsaftale 2027 - 2030 Business Lolland-Falster.docx

Bilag til partnerskabsaftale - strategisk arbejdsrapport.pdf

Punkt 9: Beslutnings sag - Principgodkendelse af i størrelsesorden 74 almene boliger på Hatten-grundene i Nakskov og Maribo

03.02.00-P19-1-26

Supplerende sagsfremstilling

Supplerende sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde d. 17. juni 2026 og Byrådets møde d. 25. juni 2026. Sagen forelægges til beslutning i Byrådet.

Byrådet besluttede 30. april d.å. at sende Hatten-projektet i 4 ugers offentlig høring mhp. at genoptage den politiske stillingtagen i juni. Høringen (bilag 10) har løbet frem til 3. juni 2026, og der er indkommet 2 høringssvar, det ene vedr. alene etappen i Maribo (bilag 11), det andet (bilag 12) vedr. byggeriet generelt.

Boligprojektet vil tilføre i omegnen af 74 tidssvarende lejeboliger og bidrage til en fortætning og fornyelse i bymidterne. Der vil ske fjernelse af nedslidte erhvervsbygninger og tilføres flere moderne boliger, der understøtter bosætningen og boligrotation.

Høringen har være annonceret på Facebook med 12.128 visninger og 120, der har klikket på linket ind til høringen på hjemmesiden. Høringen har været annonceret i ugeavisen og på Lolland.dk, hvor høringssiden har fået 535 visninger.

Det ene høringssvar er fra en beboer i området, der overordnet udtrykker positiv holdning over for boligudviklingen på Hattens Gård, men udtrykker bekymring for konsekvenserne for naboernes privatliv og boligkvalitet. Der peges særligt på risiko for øgede støj- og lysgener fra parkering og trafik, øget indblik fra nye boliger og altaner samt tab af eksisterende afskærmning og grønne elementer. Der efterspørges derfor støjdæmpende og visuel afskærmning, herunder hegn, beplantning og hensyn til afstande og altanudformning.

Det andet høringssvar kommer fra Bevaringsforeningen i By og Land Maribo og udtrykker opbakning til flere boliger i bykerne i Nakskov og Maribo samt til borgerinddragelsen, men rejser samtidig bekymring for, at de fremlagte projekter ikke i tilstrækkelig grad understøtter købstædernes kulturmiljø og arkitektoniske kvaliteter. Der efterlyses højere krav til byggeriernes arkitektur, kvalitet og sociale funktioner, ligesom der peges på risikoen for tab af historiske miljøer ved nedrivning af eksisterende bebyggelse. Høringssvarene er bilagt sagen.

Høringssvarene afspejler de dilemmaer, der også var en del af den oprindelige sagsfremstilling. De indkomne høringssvar peger på relevante hensyn vedrørende naboforhold, kulturmiljø og arkitektonisk kvalitet, som vil indgå i det videre arbejde med projekterne og de efterfølgende plan- og myndighedsprocesser, herunder evt. dispensation fra gældende lokalplan, frem mod modtagelsen af et skema A. I forhold til lokalplansproces, så vil etappen i Maribo muligvis kunne løses med en dispensation, mens etappen i Nakskov kræver helt ny lokalplan.

Administrationen vurderer, at projektet i væsentlig grad understøtter kommunens mål om flere tidssvarende boliger, styrket bosætning, boligrotation samt byfornyelse og fortætning i hovedbyerne. På den baggrund anbefaler administrationen, at Byrådet meddeler principgodkendelse til projektet.

Supplerende indstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde d. 17. juni 2026 og Byrådets møde d. 25. juni 2026:

Administrationen indstiller til Byrådet via Økonomi- og Erhvervsudvalget at

1. meddele principgodkendelse til opførelse af i omegnen af 74 almene familieboliger på Hatten grundene i hhv. Maribo og Nakskov efter den delegerede bygherremodel
2. medvirke med grundkapital, der forventes at beløbe sig til omtrentligt 15,6 mio. kr.

Sagsresumé

Boligforeningen Lolland ansøger om principiel politisk opbakning til udviklingen af et alment boligprojekt bestående af 34+40 almene boliger på de tidligere P. Hattens & Co.-grunde i hhv. Maribo og Nakskov samt kommunale matrikler i Østergade i Nakskov. Projektet er et samlet projekt i to etaper, startende i Maribo og siden i Nakskov.

Projektet følger den delegerede bygherremodel, hvor boligorganisationen uddelegerer bygherrolleren til en privat udvikler og kommunen godkender projektets hovedelementer og økonomi efter almenboliglovens regler.

Projektet er i overensstemmelse med fyrtårnet Boligudvikling og specifikt målet om at opføre flere nye og tidssvarende lejeboliger i bymidterne (princip om fortætning).

Sagsfremstilling

Administrationen præsenterer Hatten-projektet på udvalgsrådet.

Boligforeningen Lolland har gennem en længere periode haft kig på de to Hatten-grunde i hhv. Nakskov og Maribo. Boligforeningen har undersøgt forskellige veje at gå i forbindelse med at realisere et boligprojekt, se bilag vedr. historik og projektindhold.

Boligforeningen har entret med en privat udvikler, Skibsted Ejendomme, mhp. at opføre almene boliger efter den delegerede bygherremodel. Skibsted Ejendomme har indgået betinget købsaftale med grundejer mhp. erhvervelse af ejendommene beliggende i Jernbanegade 6-10 i Maribo (matrikel 45A, Maribo Bygrunde med samlet areal på 4.062 m²) og ejendommen Østergade 7-13 i Nakskov (matrikelnr. 418, 419A og 419B alle Nakskov Bygrunde med samlet areal på 3.439m²). Desuden er der dialog om erhvervelse af den kommunale grund Østergade 14-16, som er besluttet ryddet.

Projektet-etapen i Maribo omfatter 34 boliger på 2 og 3 værelser og 75–89 m² med et samlet bruttoetageareal på ca. 2.746 m². Den eksisterende nedslidte erhvervsbebyggelse nedrives og der lægges op til en bebyggelse bestående af 5 korte længehuse i hhv. 2 og 3 etager.

Boligerne højere end stueplan tilgås via altangang og trapper i gavlene. De to blokke med 3 etager er forsynet med central elevator og altangange. Således består op i mod ¾ af bebyggelsen af tilgængelighedsboliger. Der etableres fællesfaciliteter grønne gårdrum samt parkeringsløsninger integreret i bebyggelsen. Se bilag 2 samt 4-8.

Projektet i Nakskov omfatter 40 boliger fordelt på 2 korte og 2 lange længer identiske med dem i Maribo og med et samlet bruttoetageareal på ca. 3.449 m². Desuden bliver en eksisterende bevaringsværdig bygning omdannet til fælleshus (120 m²). Der etableres parkeringspladser, grønne opholdsrum og LAR-løsninger. Se bilag 3.

Boligprojektet vil foruden at tilføre i omegnen af 74 tidssvarende lejeboliger også bidrage til en fortætning og fornyelse i bymidterne. Der vil ske fjernelse af nedslidte erhvervsbygninger og tilføres flere moderne boliger, der understøtter bosætningen og boligrotation. Byggerierne vil henvende sig til en bred målgruppe som tæller både singler og mindre familier, unge og ældre. Den store andel boliger med tilgængelighed betyder, at beboere med funktionsnedsættelser vil kunne bo i afdelingen, og at den også vil kunne udgøre rammen som næstsidste bolig.

Der opleves aktuelt en stor efterspørgsel på lejeboliger. Dette skyldes flere forhold, herunder det lange aftræk i boligbyggeri-sager og ikke mindst i renoveringssager i den almene sektor. Samtidig medfører de fysiske helhedsplaner i Nakskov for Klørvænget, Birkevænget og Rosenparken alle en reduktion i antallet af lejeboliger.

Den interne urbanisering betyder at efterspørgslen på boliger i kommunens hovedbyer er størst, og administrationen vurderer at en tilførsel af tidssvarende lejeboliger vil være med til at forny boligmassen samt afbøde en del af knapheden. Boliger i bymidterne vil desuden bidrage til fortætning, forskønnelse og nye funktioner.

Økonomi

Rammebeløbet fastsætter den øvre grænse for anskaffelsessummen og vil blive endeligt vurderet ved Skema A-behandling. Projektet forventes at kunne holde sig inden for de gældende økonomiske rammer, bl.a. via modulært byggeri og begrænset CO₂-aftryk.

Maksimumsbeløb for almene familieboliger i 2. kvartal 2026 = (Kr. pr. bolig x antal boliger) + (Kr. pr. m² x areal i m²), hvor "Kr. pr. bolig" og "Kr. pr. m²" er hhv. 416.320 kr. og 20.210 kr. Et byggeri med 74 boliger og 6.195 m² boligareal vil således maksimalt have en samlet anskaffelsessum på 156.008.630 kr.

Almene familieboliger finansieres aktuelt ved 2% beboerindsud, 86-90% realkreditlån og 8-12% kommunalt grundkapitallån. Andelen bestemmes af boligstørrelsen, hvor der aktuelt er indarbejdet et økonomisk incitament for at bygge mindre boliger, idet de udløser lavere grundkapitallån.

De skitserede boliger er i mellemstørrelse, og vil således udløse et kommunalt grundkapitallån på 10 % og således omtrentligt 15,6 mio. kr. såfremt boligerne blev bygget i dag.

Grundkapitallånet har en løbetid på maksimalt 50 år, hvorefter de betales tilbage til kommunen. Sagen vil desuden bevirke at kommunen overfor staten skal påtage sig regarantiforpligtelse på den del af realkreditlånet, som har pantsikkerhed udover 60 % af ejendomsværdien.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lov om almene boliger §116

Indstilling

Administrationen indstiller, at Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller til Byrådet

1. at meddele principgodkendelse til opførelse af i omegnen af 74 almene familieboliger på Hatten grundene i hhv. Maribo og Nakskov efter den delegerede bygherremodel,
2. at fremsende projektet i 4 ugers høring mhp. at genoptage den politiske stillingtagen i juni 2026.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 22. april 2026, punkt 14:

Indstilles godkendt.

Beslutning fra Byrådet , den 30. april 2026, punkt 6:

Fraværende: Muj Berisha, Holger Schou Rasmussen

Godkendt.

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 5:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

By=Byrådet - ØKE=Økonomi- og Erhvervsudvalget - BSKF=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - KTM=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - SA=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - SÆ=Sundheds- og Ældreudvalget - § 17, stk. 4=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Bilag 1 - Notat vedr. almene boliger ”Hattens Have” og ”Hattens Gård”

Bilag 2 - Projektudvikling Hattens Gård Maribo compress.pdf

Bilag 3 Projektudvikling Hattens Have Nakskov compress.pdf

Bilag 4 - Hatten Maribo - Situationsplan.pdf

Bilag 5 - Visualisering Maribo

Bilag 6 - Eksempel på facadeopstalt - Maribo

Bilag 7 - Eksempel på facadeopstalt - Maribo

Bilag 8 - Eksempel bolig 89m²

Bilag 9 - Eksempel bolig 75 m²

Bilag 10 - Høringsmateriale i forbindelse med boligudvikling_ Hattens Gård og Hattens Have i Maribo og Nakskov.pdf

Bilag 11 - Hørings svar fra nabo i forbindelse med boligudvikling - Hattens Gård og Hattens Have i Maribo og Nakskov

Bilag 12 Hørings svar fra Bevaringsforeningen By & Land Maribo vedr. byggerier P. Hattens Gård

Punkt 10: Godkendelse af forøget låne- og garantibehov i afd. Aaparken, tilhørende Boligforeningen Lolland

03.11.08-P19-1-26

Historik

Sagen er en fortsættelse af byrådssag fra august 2024.

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning i Byrådet. Boligforeningen Lolland har ansøgt om kommunal godkendelse af et forhøjet anlægsbudget samt kommunal garantistillelse i forbindelse med gennemførelsen af den tidligere godkendte renoveringssag i afdeling 3 – Aaparken, Maribo.

Efter afsluttet projektering, gennemførte udbud og opdatering af projektøkonomien til gældende prisniveau, har det vist sig nødvendigt at forhøje projektets samlede anskaffelsessum. Baggrunden er primært væsentligt højere udgifter til udskiftning af altangange samt stigende entreprenørpriser.

Det opdaterede anlægsbudget udgør 41.164.200 kr. og ønsket finansieres ved optagelse af realkreditlån med kommunal garanti samt godkendelse af tilskud fra såvel dispositionsfond som arbejdskapital. Projektet gennemføres uden yderligere huslejestigning for afdelingens beboere.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte i august 2024 en renoveringssag for Boligforeningen Lolland, afdeling 3 – Aaparken.

I forbindelse med den efterfølgende projektering og gennemførelse af de nødvendige forundersøgelser er der konstateret forhold, som har medført behov for væsentlige ændringer i projektets økonomi.

En del af det oprindeligt godkendte projekt omfattede reparation eller udskiftning af altangange og adgangsveje til boligerne i den del af afdelingen, der er beliggende på Vestergade. Under de tekniske undersøgelser blev det konstateret, at altangangene var i en så dårlig konstruktionsmæssig stand, at der var risiko for nedstyrtning. På den baggrund blev det planlagte reparationsprojekt stoppet, og der blev iværksat yderligere undersøgelser af konstruktionernes tilstand.

Som følge heraf er de 18 berørte husstande blevet fraflyttet eller genhuset i andre af Boligforeningen Lollands afdelinger hen over vinteren 2025/2026.

Den oprindeligt godkendte økonomi indeholdt en budgetpost på 4,8 mio. kr. til reparation eller udskiftning af altangangene. Beløbet var baseret på et tidligere rådgiveroverslag. Efter gennemført udbud er prisen for udskiftning af altangangene opgjort til ca. 7,4 mio. kr. eksklusive omkostninger.

Samtidig har udbuddet af de øvrige renoveringsarbejder resulteret i tilbud, der samlet ligger ca. 1 mio. kr. over det oprindelige budget.

På den baggrund er der behov for en forhøjelse af projektets samlede økonomiske ramme med ca. 8 mio. kr. inklusive omkostninger for at kunne gennemføre projektet som planlagt.

Det oprindelige anlægsbudget udgjorde 36.196.250, og det opdaterede anlægsbudget udgør:

Budgetpost	Beløb
Håndværkerudgifter	32.251.800 kr.
Omkostninger	8.162.400 kr.
Genhusning	750.000 kr.
Samlet anskaffelsessum	41.164.200 kr.

Projektet finansieres ved optagelse af realkreditlån svarende til den samlede anskaffelsessum. Der ansøges samtidig om kommunal garanti for lånet i henhold til almenboliglovens § 98.

Garantibehovet udgør 66,02 pct. af lånets hovedstol.

Administrationen har været i tæt dialog med boligselskabet omkring dels projekt og dels det forøgede lånebehov samt tilskud fra selskabet. Administrationen vurderer, at de konstaterede forhold ved altangangene betyder, at udskiftningen er nødvendig af hensyn til beboernes sikkerhed. Det vurderes endvidere, at de gennemførte udbud dokumenterer det aktuelle prisniveau, og at det forøgede finansieringsbehov derfor er sagligt begrundet.

Projektet kan gennemføres uden yderligere huslejestigninger, da boligselskabets dispositionsfond yder et årligt tilskud på 275.000 kr. i 30 år foruden de tidligere godkendte 800.000 kr. pr. år i 30 år. Desuden yder selskabets arbejdskapital et engangstilskud på 1 mio. kr.

Dispositionsfondens er en fælles opsparing i et alment boligselskab, der fungerer som en økonomisk buffer og solidarisk reserve for selskabets afdelinger. Formålet med dispositionsfondens er således at sikre den økonomiske stabilitet i boligselskabet og understøtte afdelingernes udvikling og drift. Dispositionsfondens er således en boligorganisationens fælles reservefond, og dispositionen med tilskud på godt 1 mio. pr. år til kun én afdeling må siges af være en stor afgang fra dispositionsfondens, men med det løbende tilskud bevirker det at renoveringsprojektet kan gennemføres uden yderligere huslejestigninger for beboerne foruden det tidligere, der blev godkendt på ekstraordinært beboermøde 28. februar 2024.

Uden tilskud fra dispositionsfond og arbejdskapital ville alternativt ville være en huslejestigning, der betyder at lejeniveauet ville ramme 1.126,78 kr/m²/år og dermed ganske tæt på lejeniveauet for nybyggeri. Renoveringsprojektet vedrører kun de allermest nødvendige arbejder (der henvises til byrådsrapport aug. 2024 for komplet liste over nødvendige arbejder), nemlig udskiftning af tagbelægning (herunder asbestsanering og efterisolering), udskiftning af ventilationsanlæg, nye vinduer og opgangsdøre og naturligvis udskiftning af altangange i Vestergade-fløjen. Altså arbejder, der øger komforten, men ikke boligstandardens i afdelingen, der stadig vil være anno 1956/57 ligesom afdelingens skæringsdato. Afdelingen vil trods sin centrale beliggenhed formentligt ikke kunne bære en husleje svarende til nybyggeri-niveau uden at det vil betyde tomgang, som vil skulle finansieres via dispositionsfondens.

Uden den nødvendige udskiftning af altangangene vil de 18 boliger ikke kunne genanvendes til beboelse, hvilket på sigt vil kunne medføre permanent nedlæggelse af boligerne. Dette vil reducere den almene boligkapacitet i Maribo og begrænse mulighederne for at tilbyde egnede boliger til borgere med behov for en almen lejebolig. Renoveringen bidrager således både til at sikre boligernes komfort og sundhed, beboernes sikkerhed og til at fastholde en velfungerende og tidssvarende boligafdeling som en del af kommunens samlede boligforsyning.

Økonomi

Projektet finansieres fuldt ud ved realkreditbelåning.

Lolland Kommune skal stille garanti for 66,02 pct. af lånets hovedstol svarende til de gældende regler for finansiering af almene boligafdelingers forbedrings- og renoveringsarbejder.

For at sikre afdelingens fortsatte økonomiske bæredygtighed bidrager Boligforeningen Lollands dispositionsfond fortsat med et årligt tilskud på 800.000 kr. Herudover ydes et ekstraordinært årligt tilskud på 275.000 kr. samt driftsbesparelser på 50.000 kr. årligt, der skyldes etablering af solceller på taget. Der udover yder selskabets arbejdskapital et engangstilskud på 1 mio. kr.

Organisationsbestyrelsen har godkendt at yde tilskud på 800.000 + 340.000 fra dispositionsfondens i 30 år til afd. Aaparken, hvilket tilsynet ikke skønnede økonomisk forsvarligt over for selskabets øvrige afdelinger samt hensynet til den samlede økonomiske robusthed i selskabet. Der er i ansøgningsperioden derfor fremsendt revideret fremskrivning af dispositionsfondens og forslag om at yde engangstilskud fra arbejdskapitalen på 1 mio. også, for derved at minimere trækket på dispositionsfondens. På tidspunktet for Byrådets behandling af sagen udestår således Organisationsbestyrelsens formelle godkendelse af dispositionerne, som forventes at blive godkendte på bestyrelsens ordinære møde den 2. juli 2026. Sagen indstilles således betinget heraf.

De samlede finansieringstiltag betyder, at projektet kan gennemføres uden yderligere huslejestigning for afdelingens beboere. Den ny samlede leje pr. m². pr. år udgør 984 kr.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Driftsbekendtgørelsen § 119

Almenboligloven § 98

Høring/Udtalelse

Det kommunale tilsyn skal godkende mange af boligorganisationens økonomiske dispositioner, før de må føres ud i livet, jf. driftsbekendtgørelsens § 119. Før kommunen godkender økonomiske dispositioner, må kommunen efter omstændighederne foretage en vurdering af, om de midler, der evt. indgår i finansieringen af dispositionen, lovligt kan anvendes til formålet. Endvidere må kommunen efter omstændighederne vurdere, om midlerne på forsvarlig og hensigtsmæssig vis kan anvendes til finansiering af dispositionen.

Tilsynet har vurderet lovligheden i anvendelsen af midlerne til finansieringen af dispositionen. Tilsynet har desuden også vurderet at det er økonomisk forsvarligt, da den disponible del af dispositionsfondens er positiv gennem hele perioden, og der efter et midlertidigt fald i de nærmeste år sker en gradvis genopbygning af dispositionsfondens.

Det er aftalt at dispositionsfondens fremtidige robusthed vil være et tema ved det årlige styringsdialogmøde, hvor boligorganisationen tilkendegiver at den er indstillet på at drøfte konkrete målsætninger for dispositionsfondens udvikling, rapportering af større dispositioner, prioritering af dispositionsfondsmidler samt håndtering af lejetab og fraflytninger.

På tidspunktet for Byrådets behandling af sagen, udestår Organisationsbestyrelsens godkendelse af økonomiske dispositioner fsv. angår tilskud fra dispositionsfond på 1.075 tkr. i 30 år samt tilskud (større tilskud er allerede bevilliget) på 1 mio. kr. fra arbejdskapitalen. Godkendelsen heraf forventes på møde den 2. juli 2026. Byrådets godkendelse vil være betinget af organisationsbestyrelsens godkendelse, samt at projektet gennemføres uden yderligere huslejestigninger end den tidligere godkendte.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet via Økonomi- og Erhvervsudvalget godkender,

1. at det forhøjede anlægsbudget for renoveringssagen i Boligforeningen Lolland, afdeling 3 – Aaparken, på i alt 41.164.200 kr. godkendes,
2. at projektet finansieres ved optagelse af realkreditlån stort 40.164.200 kr., og
3. at Lolland Kommune meddeler kommunal garanti for 66,02 pct. af lånets hovedstol i henhold til almenboliglovens § 98.

Godkendelsen er betinget af, at organisationsbestyrelsen i boligforeningen på møde den 2. juli 2026 godkender selskabets dispositioner fsv. angår tilskud fra dispositionsfond på 1.075 tkr. i 30 år samt tilskud på 1 mio. kr. fra arbejdskapitalen.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 8:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							

Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

By=Byrådet - **ØKE**=Økonomi- og Erhvervsudvalget - **BSKF**=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - **KTM**=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - **SA**=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - **SÆ**=Sundheds- og Ældreudvalget - **§ 17, stk. 4**=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Bilag 1 - 09.06.2026 kommuneansøgning Åparken.pdf

Bilag 2 - 422-003A Åparken_Budget med tilskud_9.6.2026.pdf

Bilag 3 - oversigt over udvikling i dispositionsfond

Bilag 4 - svar til kommunen

Bilag 5 - Aaparken placering og billede

Punkt 11: Godkendelse af Skema C for nedrivning af Birketlunden 1, Birket

03.02.14-P19-1-26

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning i Byrådet.

Boligforeningen Lolland har fremsendt Skema C for nedrivning af Birketlunden 1 i Birket. Projektet omfatter nedrivning af det tidligere plejecenter med otte almene ældreboliger samt serviceareal.

Det endelige byggereskab udviser en samlet anskaffelsessum på 2.637.502 kr. mod et godkendt budget på 2.714.000 kr. ved Skema B. Projektet afsluttes således med en samlet besparelse på 76.498 kr.

Det indstilles, at Byrådet godkender Skema C samt meddeler garanti for det støttede realkreditlån vedrørende boligdelen.

Sagsfremstilling

Byrådet i Lolland kommune godkendte skema A i januar 2016 for nedrivning af det tidligere plejehjem på 8 ældreboliger i afd. Birketlunden. Projektet omfattede nedrivning af otte almene ældreboliger og et tilhørende serviceareal.

Nedrivningen er gennemført som led i den fælles indsats mellem Lolland Kommune og Boligforeningen Lolland for at tilpasse boligbuddet til den aktuelle efterspørgsel og reducere tomgang i boligafdelingen.

Nedrivningsarbejdet blev afsluttet den 31. juli 2025, som samtidig er projektets skæringsdato, og Boligforeningen Lolland har nu fremsendt Skema C med det endelige byggereskab.

Det endelige regnskab ligger under den godkendte anskaffelsessum ved Skema A og B, og projektet vurderes samlet set at være gennemført økonomisk tilfredsstillende.

Det anbefales derfor, at Skema C godkendes, og at kommunen meddeler den nødvendige garanti for det støttede realkreditlån.

Økonomi

Det godkendte budget ved Skema B og det endelige regnskab ved Skema C fordeles sig således:

	Skema B	Skema C
Håndværkerudgifter	1.623.000 kr.	936.550 kr.
Omkostninger	1.086.000 kr.	1.700.382 kr.
Gebyrer til offentlige myndigheder	5.000 kr.	570 kr.
Samlet anskaffelsessum	2.714.000 kr.	2.637.502 kr.

Projektet afsluttes dermed med en samlet besparelse på 76.498 kr.

Besparelsen skyldes primært lavere nedrivningsudgifter end budgetteret. Omvendt har projektet haft højere omkostninger til rådgivning og administration end forventet, da den administrative håndtering af sagen har været omfattende og tidskrævende, blandt andet som følge af kravene i den støttede nedrivningssag.

Finansiering:

Nedrivningen af boligdelen finansieres med et støttet realkreditlån på 2.134.000 kr.

Forud for projektets gennemførelse modtog boligafdelingen i oktober 2024 kapitaltilførsel, som blev anvendt til forholdsmæssig nedbringelse af afdelingens eksisterende lån.

Det støttede lån optages med en samlet ydelsesprocent på 3,60 pct., svarende til en årlig ydelse på 76.824 kr. Lånet er under hjemtagelse og forudsætter kommunal garanti på 100 pct.

Kommunens andel af projektet vedrører nedrivning af servicearealet og udgør i henhold til det endelige regnskab 503.502 kr. som håndteres over refusionsopgørelsen samlet for afvikling af Birketlunden 1 samt Birketlunden 2-12.

Derudover skal kommunen stille garanti for det støttede realkreditlån på 2.134.000 kr. vedrørende boligdelen.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lov om Almene Boliger

Høring/Udtalelse

Byggeregnskabet er revideret og godkendt af bestyrelsen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet via Økonomi- og Erhvervsudvalget godkender,

1. at Skema C for nedrivning af Birketlunden 1 med en samlet anskaffelsessum på 2.637.502, hvoraf anskaffelsessummen for boligdelen andrager 2.134.000 kr., godkendes,
2. at det endelige byggeregnskab tages til efterretning fsv. boligdel og serviceareal, og
3. at Lolland Kommune meddeler 100 pct. garanti for det støttede realkreditlån på 2.134.000 kr. vedrørende boligdelen.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 7:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

By=Byrådet - ØKE=Økonomi- og Erhvervsudvalget - BSKF=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - KTM=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - SA=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - SÆ=Sundheds- og Ældreudvalget - § 17, stk. 4=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Bilag 1 - 422-024_Byggeregnskab.pdf

Bilag 2 - Bossinf 22-05-2026 NYT UDKAST til revision.pdf

Bilag 3 - Skema C ansøgning for nedrivning af Birketlunden rev. 04-06-2026.pdf

Bilag 4 - 422-024_ledelsens_regnskabserklæring.pdf

Punkt 12: Igangsætning - Kommuneplantillæg og lokalplan for Buddhistisk center Lolland

01.02.03-P16-12-25

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning for Klima-, Teknik- og Miljøvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune har modtaget en henvendelse fra Karma Kadjy skolen, der er et anerkendt buddhistisk trossamfund i Danmark.

De har henvendt sig til Lolland Kommune med et ønske om at få udarbejdet en lokalplan og et kommuneplantillæg, der vil kunne muliggøre udvidelse af Lollandcenteret.

Lollandcenteret blev købt i 1977 som et af de første centre i vesten, hvilket er med til at gøre det til et af de ældste centre i vesten.

Lollandcenteret er kendt ud i verden og har besøgende fra hele verden, der ønsker at meditere, da blandt andet den 16. karmapa har velsignet stedet og opbygget et såkaldt kraftfelt, hvilket er med til at gøre det til et attraktivt sted at meditere.

Lollandcenteret har 3 hovedaktiviteter:

Retreat: Til besøg af buddhister fra hele verden, således de kan få ro og fokus til at fordybe sig i meditation.

Kursus: Der afholdes en del weekendkurser og sommerkurser, der tidligere har tiltrukket mellem 600 - 2500 deltagere fra hele verden.

Lokalt center: Tjene som lokalt buddhistisk center for omkringboende buddhister. Der er pt 50 medlemmer af Lollandcenteret. Derudover har de ca. 350 nationale og internationale støttemedlemmer.

Lollandcenteret har lavet en aftale med ejeren af jorden op til deres nuværende center om mulighed for at erhverve sig jorden for at kunne udvide centeret.

Det drejer sig om ca. 6 hektar, som der ønskes at udvide med, givende et samlet areal på ca. 8,7 hektar.

Centeret vil gerne eje alle de arealer, de bruger til deres aktiviteter. For nuværende lejer de jorden, men vil med en erhvervelse af jorden holde aktiviteterne på egen jord og være uafhængige af eventuelle kommende naboers velvilje.

De har indsendt følgende projektoplæg, **bilag 1**, på baggrund af hvilken, er der udarbejdet følgende ideoplæg, **bilag 2**.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lov om planlægning. Da arealet ikke er udlagt til rekreativt formål i Kommuneplan 2025 -2037, skal der udarbejdes og vedtages et kommuneplantillæg og lokalplan, for at projektet kan realiseres.

Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter. Da det er et ny udlæg, vil lokalplanen skulle miljøvurderes jævnfør lovens § 8 stk. 2

Indstilling

Administrationen indstiller,

- at Ideoplæg til Buddhistisk center udsendes i 4 ugers offentlig høring, hvor der i høringsperioden afholdes borgermøde.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, den 1. juni 2026, punkt 5:

Godkendt.

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 9:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Behandlingsplan

	BY	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring	x	x	x				
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning							

Bilag

Bilag 1 - Projektbeskrivelse

Bilag 2 - Idéoplæg

Punkt 13: Beslutning om selskabsform for fælles it-drift- og serviceorganisation for 16 kommuner i KKR Sjælland

00.00.00-A00-3-26

Historik

Byrådet godkendte 26. marts 2026, at Lolland Kommune indgår i forpligtende samarbejde om etablering af en fælles it-drift- og service-organisation for 16 kommuner i KKR Sjælland.

I forlængelse heraf forelægges nu oplæg om valg af selskabsform for den fælles it-drift- og serviceorganisation til byrådets beslutning.

Sagsresumé

I aftale om kommunernes økonomi for 2026 mellem Regeringen og KL er det aftalt, at der senest 1. januar 2027 skal etableres 4-5 kommunale it-serviceorganisationer med geografisk udgangspunkt i de fire regioner. De nye IT-serviceorganisationer oprettes som kommunale enheder og vil inden udgangen af 2027 skulle overtage kommunernes drift af server- og netværksinfrastruktur.

Byrådet godkendte 26. marts 2026, at Lolland Kommune indgår i forpligtende samarbejde om etablering af en fælles it-drift- og service-organisation for 16 kommuner i KKR Sjælland.

I forlængelse heraf forelægges nu oplæg om valg af selskabsform for den fælles it-drift- og serviceorganisation til kommunalbestyrelsens beslutning. Oplægget baserer sig på forarbejde lavet i den etablerede programorganisation med deltagelse fra alle 16 kommuner og efterfølgende drøftelser i kommunaldirektørkredsen.

Sagsfremstilling

I aftale om kommunernes økonomi for 2026 mellem Regeringen og KL er det aftalt, at der senest 1. januar 2027 skal etableres 4-5 kommunale it-serviceorganisationer med geografisk udgangspunkt i de fire regioner. De nye IT-serviceorganisationer oprettes som kommunale enheder og vil inden udgangen af 2027 skulle overtage kommunernes drift af server- og netværksinfrastruktur.

Etablering af IT-serviceorganisationen skal bidrage til at øge cybersikkerheden, fagligheden og IT-miljøerne i kommunerne. Dette vil også øge driftssikkerheden på tværs af kommunerne. På sigt er det også forventningen, at der med etableringen kan sikres højere effektiv drift og stordriftsfordele gennem standardisering og fælles løsninger på tværs af kommunerne.

Byrådet godkendte 26. marts 2026, at Lolland Kommune indgår i forpligtende samarbejde om etablering af en fælles it-drift- og service-organisation for 16 kommuner i KKR Sjælland.

Valg af selskabsform

Aktieselskabsformen (A/S) anbefales, da det er den samlede vurdering, at denne model bedst giver mulighed for en organisation og governance, der kan understøtte formålet om bl.a. at øge cybersikkerheden, fagligheden og IT-miljøerne i kommunerne. Blandt andet er det vurderingen, at et A/S giver bedre mulighed for fx, at kommunerne (også) selv løser it-opgaver; fleksibilitet ift. forskellige serviceniveauer i kommunerne og frihedsgrader til at sikre den rette bemanning til opgaverne osv.

Programorganisationen for samarbejdet om it-drift i KKR Sjælland på baggrund af Økonomiaftale 2026 har på baggrund af notater fra Kammeradvokaten og KL etc. udarbejdet vedlagte "Notat – selskabsdannelse" med kortlægning af bl.a. fordele og ulemper ved mulige organiseringsmodeller.

Bestyrelsessammensætning

Det anbefales videre, at bestyrelsen for fælles it-selskab for drift af server- og netværksinfrastruktur for de 16 kommuner bør omfatte eksterne fag/It-professionelle samt politiske repræsentanter. I forlængelse heraf, at selskabet bør have en professionel bestyrelsesformand.

Endelig anbefaling til kommunalbestyrelserne om bestyrelsessammensætning afklares i løbet af de kommende måneder, herunder ift. fordele og ulemper ved forskellige repræsentationsformer for kommunalt udpegede bestyrelsesmedlemmer, jf. også vedlagte ”Notat – selskabsdannelse”.

Værdifastsættelse af den enkelte kommunes ejerandel

Det anbefales, at befolkningstal lægges til grund for værdifastsættelse af den enkelte kommunes ejerandel i nyt fælles it-selskab for drift af server- og netværksinfrastruktur for de 16 kommuner.

Der er på nuværende tidspunkt ikke grundlag for at anvende due diligence som det bærende grundlag for fordelingen af ejerandele.

Anvendelsen af due diligence i forhold til ejerandele genovervejes, når der foreligger et samlet datagrundlag fra alle deltagende kommuner. Proces for udrulning af fælles due diligence-metode i samtlige deltagende kommuner forventes i 3. kvartal 2026.

Videre proces

Beslutningsrækkefølgen frem mod etablering af fælles it-drift og serviceorganisation forventes i 2026 at blive sådan, at kommunalbestyrelserne i de 16 kommuner forelægges sager:

1. Marts/april 2026 – tilslutning til forpligtende samarbejde mellem de 16 kommuner (behandlet i byrådet 26. marts 2026)
2. Juni 2026 – godkendelse af selskabs-/organisationsmodel (denne sag)
3. Efter sommerferien - godkendelse af model for bestyrelsessammensætning/-konstruktion
4. 3. kvartal 2026: Udrulning af den fælles due diligence-metode i samtlige deltagende kommuner.
5. Ultimo 2026 – godkendelse af formalisering af fælles selskab (stiftelsesdokumenter m.v.)

Indstilling

Administrationen indstiller at, byrådet beslutter at Lolland Kommune godkender:

1. at fælles it-selskab for drift af server- og netværksinfrastruktur etableres som aktieselskab (A/S),
2. at den enkelte kommunes ejerandel værdifastsættes på baggrund af befolkningstal,
3. at bestyrelsessammensætning i selskabet skal omfatte eksterne fag-/IT-professionelle repræsentanter sammen med politiske repræsentanter, herunder at bestyrelsesformand skal være professionel, og
4. at der forelægges oplæg om endelig model for sammensætning mv. af bestyrelse til beslutning efter sommerferien.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 4:

Fraværende: Vibeke Grave

Indstilles godkendt.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							

Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

By=Byrådet - **ØKE**=Økonomi- og Erhvervsudvalget - **BSKF**=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - **KTM**=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - **SA**=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - **SÆ**=Sundheds- og Ældreudvalget - § 17, stk. 4= Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Notat - IT selskabsdannelse

Punkt 14: Igangsætning af idéfase til datacenter ved Rødby

01.02.05-P16-1-26

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning for Klima-, Teknik- og Miljøvalget og Økonomi- og Erhvervsudvalget. Det skal besluttes om der skal igangsættes planarbejde der vil muliggøre opførelse af et datacenter der vil optage et samlet areal på ca. 100 ha ved Rødby.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune har fået en henvendelse fra en aktør, som ønsker at etablere et stort datacenter i et område øst for Rødby. Placeringen er valgt fordi elforsyningen er en afgørende forudsætning for funktionen. Datacentret forventes at kunne skabe 390 - 450 permanente arbejdspladser. Heri er ikke medregnet afledte arbejdspladser til området herunder rengøring, bygningsvedligehold og andre leverandørvirksomheder.

Der er behov for et arealudlæg på ca. 100 ha, og der er i den gældende kommuneplan ikke udlagt rammer til erhverv af den størrelse i området, som kan rumme denne type virksomhed. De eksisterende erhvervsområder i området er udlagt til transporttungt erhverv og til national industripark, og et datacenter er ikke omfattet af de virksomhedstyper, som kan placeres i de to områder.

Et område, som opfylder behovene for elforsyning og areal, kunne være det areal, der er beliggende ved Ottelundevej og syd for Lundegårdsvej ved Rødby. Arealet udgør ca. 114 ha opdelt i to delområder henholdsvis nord og syd for Naturstyrelsens arealer ved Næsbækken. Derudover afgrænses arealet af jernbane mod sydvest og den kommende nye motorvej mod sydøst. **Bilag 1** viser det aktuelle areal. Datacentret kan opdeles i to enheder, så disponeringen af arealet kan blive som vist på **bilag 2**.

Området, der er indeklemmet mellem nuværende og kommende motorveje samt jernbanen, har i øvrigt en god placering i forhold til erhvervsområdet nord for Lundegårdsvej, som er udlagt til transporttungt erhverv og den nationale industripark mod syd. Her er der fremtidige muligheder for synergier i forhold til udnyttelse af overskudsvarme og lignende.

På **bilag 3** ses områdets beliggenhed i forhold til blandt andet de udlagte erhvervsrammer ved Rødby og Rødbyhavn, samt den rekreative ramme til kunstværket "Lollands Øre". Her ses det også, at der er potentiale i området sydvest for den kommende motorvej, til at udlægge yderligere rammer for denne type erhverv samt til tekniske anlæg som for eksempel batterilagre.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Planloven

Arealet er beliggende i landzone og er ikke udlagt i "Kommuneplan 2025-2037". Der skal derfor udarbejdes et kommuneplantillæg senest i forbindelse med udarbejdelsen af en lokalplan, for at der kan etableres et datacenter i området.

Det er i henhold til planloven mulighed for at beslutte, at inddrage offentligheden tidligt i en planproces, ved at udarbejde et ideoplæg i forbindelse med ændringer af kommuneplanen herunder også ved kommuneplantillæg.

Indstilling

Administrationen indstiller:

- at der træffes beslutning om igangsætning af idéoplæg med henblik på afholdelse af et borgermøde inden videre planlægning.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, den 1. juni 2026, punkt 2:

Indstilles godkendt.

Danmarksdemokraterne stemte imod, da antallet af arbejdspladser nævnt i sagsfremstillingen betvivles.

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 17. juni 2026, punkt 10:

Fraværende: Vibeke Grave

Imod stemte Benny Damgaard, Danmarksdemokraterne, og Birthe Lauridsen, Enhedslisten.

Allan Blak, Dansk Folkeparti, undlod at stemme.

Birthe Lauridsen stemte imod, idet der ikke tages hensyn til Naturstyrelsen, miljø, støj mv.

Birthe Lauridsen anvendte standsningsretten, hvormed sagen oversendes til Byrådet.

Øvrige indstiller sagen godkendt.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Enhedslisten fremsendte følgende ændringsforslag:

Planarbejdet udskydes. I den mellemliggende periode kan der udarbejdes et notat der belyser fordele og ulemper, Ressourcebehov m.v. Ændringsforslaget blev afvist.

Sagen blev herefter godkendt.

Imod stemte Dansk Folkeparti, Danmarksdemokraterne og Enhedslisten.

Enhedslisten stemmer imod fordi de samlede konsekvenser er uklare og idefasen dermed bliver gennemført på et ikke-fyldestgørende niveau.

Danmarksdemokraterne stemte imod, da antallet af arbejdspladser i sagsfremstillingen betvivles.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling			x				
Beslutning		x					

Bilag

Bilag 1 - Placering af datacenter ved Ottelundevej (003)

Bilag 2 - Situationsplan for datacenter ved Ottelundevej

Bilag 3 - Kommuneplanrammer ved Rødby og Rødbyhavn

Punkt 15: Omkonstituering af medlem til Vurderingsankenævn Storstrøm

00.22.00-A00-1-25

Sagsresumé

Denne sag omhandler omkonstituering af medlem til Vurderingsankenævnet for perioden 1. juli 2026 til 30. juni 2030.

Sagsfremstilling

Skatteankestyrelsen har meddelt, at Lolland Kommunes indstillede kandidat, Allan Klaus Blak, til medlem af Vurderingsankenævn Storstrøm ikke udnævnes til vurderingsankenævnet.

Skatteankestyrelsen beder om, at Byrådet foretager en ny indstilling af kandidat til den nye funktionsperiode, der starter 1. juli 2026.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet udpeger en ny kandidat til Vurderingsankenævn Storstrøm.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Oppositionen (Danmarksdemokraterne, Enhedslisten, DF og Lokallisten Lolland) indstiller Georg Håkon Pedersen til pladsen i Vurderingsankenævnet.

Dette blev herefter godkendt.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning	x						

By=Byrådet - ØKE=Økonomi- og Erhvervsudvalget - BSKF=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - KTM=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - SA=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - SÆ=Sundheds- og Ældreudvalget - § 17, stk. 4=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Ny kandidat til Vurderingsankenævn Storstrøm

Ny kandidat til Vurderingsankenævn Storstrøm

Punkt 16: Åben orientering

00.01.00-G01-17-25

Sagsfremstilling

Åben orientering til byrådsmøde den 25. juni 2026.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Intet til orientering.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning							

By=Byrådet - **ØKE**=Økonomi- og Erhvervsudvalget - **BSKF**=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - **KTM**=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - **SA**=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - **SÆ**=Sundheds- og Ældreudvalget - **§ 17, stk. 4**=Borgerinddragelsesudvalget

Bilag

Udtalelse fra Ankestyrelsen, den 02.06.2026

Brev fra Ankestyrelsen

Punkt 17: Lukket: Lukket orientering

00.01.00-G01-17-25

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Intet til orientering

Punkt 18: Godkendelse af referat

00.01.00-G01-17-25

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra byrådsmøde den 25. juni 2026.

Beslutning

Fraværende: Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Behandlingsplan

Behandlingsplan

	By	ØKE	BSKF	KTM	SA	SÆ	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning							

By=Byrådet - **ØKE**=Økonomi- og Erhvervsudvalget - **BSKF**=Børne-, Skole-, Kultur- og Fritidsudvalget - **KTM**=Klima-, Teknik- og Miljøudvalget - **SA**=Social- og Arbejdsmarkedsudvalget - **SÆ**=Sundheds- og Ældreudvalget - **§ 17, stk. 4**=Borgerinddragelsesudvalget